

Šifra predmeta:	Naziv podmodula: HUMANITARNE INTERVENCIJE I KOLEKTIVNA SIGURNOST		
Ciklus: III	Godina:	Semestar:	Broj ECTS kredita:
Status:	Ukupan broj sati: Ukupan broj sati: 150 ✓ Predavanja: 45 ✓ Individulani rad studenta (analiza slučaja, izrada seminarskog rada/eseja, ✓ Aktivnost na predavanjima: 105		
Odgovorni nastavnik	Dr. sc. Zarije Seizović, redovni profesor Email: zarije.seizovic@fpn.unsa.ba		
Preduslov za upis:			
Cilj (ciljevi) predmeta:	<p>U skladu sa ciljevima školovanja na Fakultetu političkih nauka Univerziteta u Sarajevu, kroz izvođenje nastave (predavanja, seminara, vježbi i praktičnim radom) studenti doktorskog studija bi se trebali detaljnije upoznati s fenomenom 'humanitarne intervencije'. Tokom izvođenja nastave, studenti bi trebali percipirati dihotomijski fenomen humanitarne intervencije koji podjednakim intenzitetom plijeni pažnju teorije međunarodnog javnog prava ali i savremenih međunarodnih odnosa: pitanje humanitarne intervencije odnosno 'sukoba' prava i morala koje ona sobom nosi nije na općeprihvaćen i precizan način riješeno na teorijskoj razini u domenu međunarodnog javnog prava, kao i zbog toga što je ovaj fenomen posljednjih godina aktualiziran događanjima na Balkanu. Postoji i realna potreba za izučavanjem humanitarne intervencije u BiH - ona se neposredno (do)tiče BiH (zračni udari snaga UN-a u BiH 1995. godine) te njenog najbližeg susjedstva (zračni udari NATO saveza u FR Jugoslaviji odn. na Kosovu 1999. godine) – zbog toga bi studenti doktorskog studija na Odsjeku sigurnosnih i mirovnih studija nedvojbeno trebali, u svom obrazovanju, biti upućeni na savladavanje gradiva iz predmetne oblasti. Definiranje humanitarne intervencije, njena moralna potka, njen status u međunarodnom pravu, pitanje pravednog rata, preventivna intervencija, (ne)opravdani prigovori toj intervenciji i unilateralna intervencija samo su neka od pitanja koja modul čine aktuelnim i neizostavnim gradivom. Predmet je također važan i relevantan za studente interdisciplinarnog doktorskog studija koji organizuje fakultet ili univerzitet, budući je njegov sadržaj nezaobilazan prostor za debatu u savremenim međunarodnim odnosima, pravnim i političkim naukama, naročito nakon „11. septembra“</p>		
Tematske jedinice: <i>(po potrebi plan izvođenja)</i>	<ol style="list-style-type: none">1. Pojam i savremene definicije humanitarne intervencije2. Moralna osnova humanitarne intervencije: intervencija i teorija morala3. Međunarodno pravo i humanitarna intervencija		

<p><i>po sedmicama se utvrđuje uvažavajući specifičnosti organizacionih jedinica)</i></p>	<ol style="list-style-type: none"> 4. Humanitarna intervencija kao 'Pravedan rat' (<i>Just War</i>) 5. Humanitarna intervencija prije i poslije 11. septembra 6. Istorijski korijeni 'humanitarne okupacije' 7. Preventivna humanitarna intervencija 8. Rat protiv terorizma – <i>War on Terror (WoT)</i> 9. Odgovornost za zaštitu (<i>Responsibility to Protect – R2P</i>) 10. Od Nirnberga do Kosova: retuširanje međunarodno-pravnog okvira međunarodne oružane intervencije 11. Strana vojna intervencija: između legitimne pomoći i nezakonitog nasilja 12. Prigovori humanitarnoj intervenciji (politika v. moral) 13. Unilateralan intervencija i budućnost međunarodnog prava 14. Kantovski projekat Međunarodnog prava – 'Sprječavanje međunarodne humanitarne intervencije: John Rawls i Jürgen Habermas o <i>Pravednom globalnom poretku</i>'
<p>Ishodi učenja:</p>	<p><u>Znanja:</u> Studenti doktorskog studija bi trebali steći proširena znanja o humanitarnoj intervenciji kao fenomenu modernih međunarodnih odnosa, njenoj definiciji, preventivnoj oružanoj intervenciji, Odgovornosti za zaštitu, unilateralnoj intervenciji, pravnom i moralnom imperativu intervencije, ratu protiv terorizma, te se upoznati sa fundamentalnim odrednicama intervencija s kraja 20. i početkom 21. Vijeka.</p> <p><u>Vještine:</u> Stečena znanja bi studentima omogućila kvalitetan i meritoran rad na doktorskoj disertaciji iz uže oblasti sigurnosti i/li međunarodnih odnosa</p> <p><u>Kompetencije:</u> Studenti će biti osposobljeni za rad u nekoj od međunarodnih organizacija koje djeluju u širem kontekstu međunarodne sigurnosti kao i rad u odgovarajućim nacionalnim ministarstvima i sigurnosnim agencijama u zemlji.</p>
<p>Metode izvođenja nastave:</p>	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Interaktivna predavanja/vježbe ✓ Interaktivan grupni rad i grupne prezentacije, ✓ Seminari na zadate/dogovorene teme
<p>Metode provjere znanja sa strukturom ocjene¹:</p>	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Studenti polažu ispite, u pravilu, pismeno ali se mogu polagati i usmeno na molbu studenta, po odluci nastavnika ili uz dogovor nastavnika i studenta. ✓ Student može pristupiti završnom ispitu ukoliko dobije prolaznu ocjenu na <i>mid-term</i> testu koji je pismeni ispit. ✓ Rezultati postignuti tokom semestra različitim aktivnostima, zbrajaju se i vrednuju prilikom utvrđivanja konačne ocjene.

¹ Struktura bodova i bodovni kriterij za svaki nastavni predmet utvrđuje vijeće organizacione jedinice prije početka studijske godine u kojoj se izvodi nastava iz nastavnog predmeta u skladu sa članom 64. st.6 Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo

SISTEM BODOVANJA I OCJENJIVANJA

Ukupan skor

Aktivnost	Učešće u konačnoj ocjeni	Pitanja i bodovi
Midterm	35 %	7 pitanja po 5 bodova
Završni	50 %	5 pitanja po 10 bodova
Seminarski	10 %	10 bodova
Prisustvo	5 %	5 bodova
Ukupno	100 %	100 bodova

Mid-term

Broj bodova	Ocjena
15 bodova	E
20 bodova	D
25 bodova	C
30 bodova	B
35 bodova	A

Literatura²:

Obavezna:

1. Degan, Vladimir Đ., *Međunarodno pravo*, drugo osavremeno izdanje, Pravni fakultet Sveučilišta u Rijeci, Rijeka, 2006.
2. **Jovan Babić – Petar Bojanić, priredili, *Humanitarne vojne intervencije, "Službeni glasnik"*, Beograd, 2008.³**
3. Knežević – Predić, Vesna, *Ogled o Međunarodnom humanitarnom pravu*, Fakultet političkih nauka, Beograd, 2007.
4. Obradović, Konstantin - Šahović, Milan - Despot, Milivoj, *Međunarodno humanitarno pravo - razvoj, primena, sankcije*, Beogradski centar za ljudska prava; 2002.
5. Seizović, Zarije, *Međunarodno humanitarno pravo*, 2016. Sarajevo: Dobra knjiga,
6. Seizović, Zarije, *Međunarodno javno pravo – zbirka eseja*, Univerzitet u Zenici, Zenica, 2008.
7. Seizović, Zarije, *Studije holokausta i genocida*, Fakultet političkih nauka Sarajevo, 2021.
8. Vučinić, Zoran, *Međunarodno ratno i humanitarno pravo*, Javno preduzeće „Službeni glasnik“, Beograd, 2006.

² Senat visokoškolske ustanove kao ustanove odnosno vijeće organizacione jedinice visokoškolske ustanove kao javne ustanove, utvrđuje obavezne i preporučene udžbenike i priručnike, kao i drugu preporučenu literaturu na osnovu koje se priprema i polaže ispit posebnom odlukom koju obavezno objavljuje na svojoj internet stranici prije početka studijske godine u skladu sa članom 56. st 3. Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo

³ Osnovna literatura.

Dopunska:

1. Aksar, Yusuf, *Implementing International Humanitarian Law – From Ad Hoc Tribunals to a Permanent International Criminal Court*, Routledge, Taylor and Francis Group, London and New York, 2004.
2. Buergenthal, Thomas, *Međunarodna ljudska prava u sažetom obliku*, Hrvatski Helsinški odbor za ljudska prava, Constitutional and Legislative Policy Institute, Zagreb 1997.
3. Chesterman, Simon, *Just war or Just peace? Humanitarian Intervention and International Law*, Oxford University Press, New York, 2001.
4. Chomsky, Noam, *A New Generation draws the line: Humanitarian intervention and the „Responsibility to protect“ Today*, Paradigm Publishers, 2011.
5. Dimitrijević, Vojin, *Međunarodno pravo ljudskih prava*, Beogradski centar za ljudska prava, Dosije, Beograd, 2006.
6. Dinstein Yoram, *War, Aggression and Self-Defence (Third edition)*, Cambridge 2009.
7. Flinn, Matthew J., *First strike, preemptive war in modern history*, New York and London, 2008.
8. Forest Martin, Francisco *et al.*, *International Human Rights and Humanitarian Law – Treaties, Cases, Analysis*, Cambridge Univesristy Press, New York, 2006.
9. Fox Gregory H., *Humanitarian Occupation*, Cambridge, 2008.
10. Gardam, Judith, *Necessity, Proportionality and the Use of Force by States*, Cambridge 2009.
11. Holzgreffe, J.L., and O. Keohane, Robert, *Humanitarian intervention, Ethical, Legal and Political Dilemmas*, Cambridge University Press, 2003.
12. Knežević – Predić, Vesna, *Ogled o Međunarodnom humanitarnom pravu*, Fakultet političkih nauka, Beograd, 2007.;
13. Moore, Jonatan, (edited), *Hard choices: moral dilemmas in humanitarian intervention*, Rowman and Littlefield Publishers, 1998.
14. Murphy, D. S., *Humanitarian intervention: The United Nations in an Envolving World Order*, University of Pennsylvania Press, 1996.
15. Ramsbotham O. – Woodhouse Tom, *Humanitarian Intervention in the Contemporary Conflict : A Receonteptualisation*, Polity Press, Cambridge, UK, 1996.
16. Seizović, Zarije, *Bosnia Nowadays – A Disguised Failed State*, Dobra knjiga, Sarajevo, 2014.
17. Seizović, Zarije, *Međunarodno javno pravo – zbirka eseja*, Univerzitet u Zenici, Zenica, 2008.
18. Seizović, Zarije, *Paradigma Bosna: juče, danas sutra*, Dobra knjiga, Sarajevo 2014.
19. Tanca, Antonio, *Foreign Armed Intervention in Internal Conflict*, Martinus Nijhoff Publishers, 1993.
20. Vučinić, Zoran, *Međunarodno ratno i humanitarno pravo*, Javno preduzeće „Službeni glasnik“, Beograd, 2006.